

แผนการใช้ที่ดิน

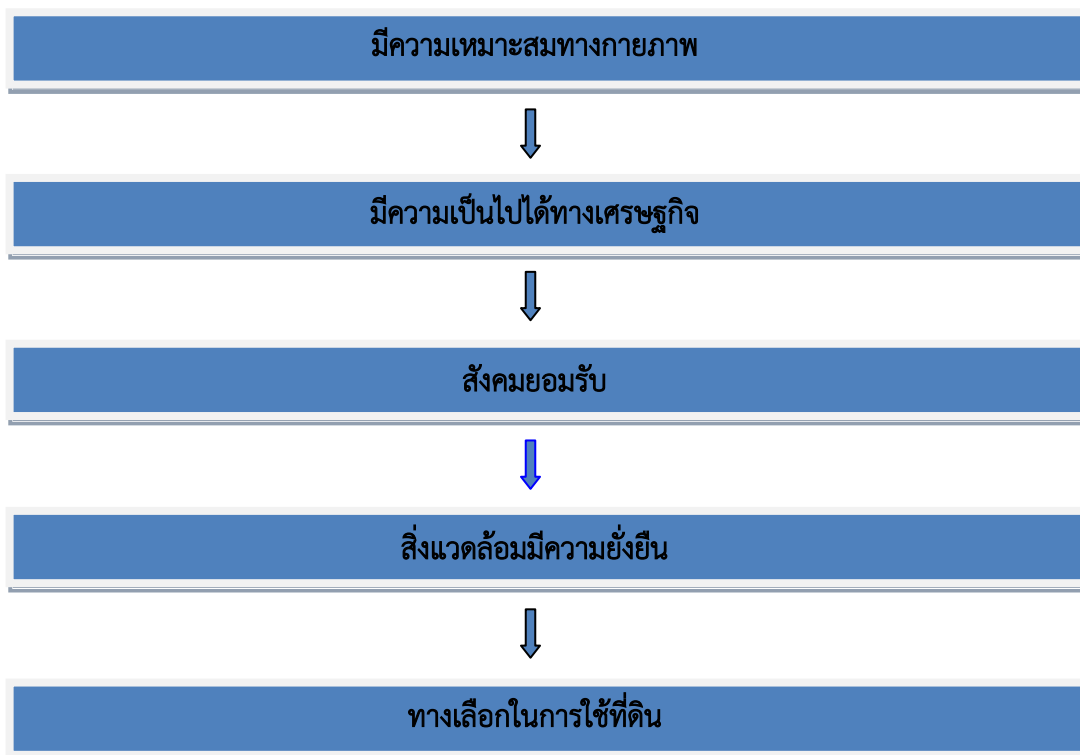
ตำบลร่องจิก

สถานีพัฒนาที่ดินเลย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักกรดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

กุมภาพันธ์

2564

สารบัญ

คำนำ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

สารบัญกรอบ

	หน้า
บทที่	1
บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-4
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-4
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-12
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-6
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-2
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-8

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-4
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนที่การใช้ที่ดิน	6-17
6.6 การจัดการความเสี่ยง (Risk management)	6-18
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-4
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดเลย	2-7
2-2	สภาพการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-10
2-3	จำนวนประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2561	2-12
2-4	สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2564	2-15
2-6	รายได้- รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2561	2-18
3-1	บ่อบาดาล ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-2
3-2	หน่วยแผนที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-8
3-3	สมบัติที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-9
5-1	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	5-14
6-1	นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	6-2
6-2	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3	เป้าหมายการดำเนินการและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย แผน 4 ปี ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	7-9

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2-1	ขอบเขตการปกครอง ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-2
2-2	ภูมิประเทศ ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-6
2-3	เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-8
2-4	สมุดุลน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเลย	2-9
2-5	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-11
2-6	สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	2-13
3-1	แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-3
3-2	แผนที่โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลบม.	3-4
3-3	แผนที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	3-5
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	4-7
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	4-9
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	6-16
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย	6-17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72(1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเลย จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอกุเรื่อเลย จังหวัดเลย ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลร่องจิก อำเภอกุเรื่อ จังหวัดเลย มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 10 กุมภาพันธ์ 2564 – 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลร่องจิกอำเภอกุเรื่อ จังหวัดเลย

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน รายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ **กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตาม ประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน เข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งขของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน เขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การส่งเสริมการปลูกไม้ผล การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้ หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate)

อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 **“เศรษฐกิจที่ดิน”** หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 **“เกษตรกรรม”** หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษา ดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ (ตัวอย่าง)

ดินดี ซีวี มีสุข

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลร่องจิก ตั้งอยู่บริเวณทิศใต้ของอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย มีเนื้อที่ 68,018 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลลาดค่าง อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโพนสูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโคกงาม อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย (2564)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลร่องจิกแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 แก่ง

หมู่ที่ 2 ร่องจิก

หมู่ที่ 3 นาคุณ

หมู่ที่ 4 นาขามป้อม

หมู่ที่ 5 กกโพธิ์แสนเอี่ยม

หมู่ที่ 6 แก่งแล่น

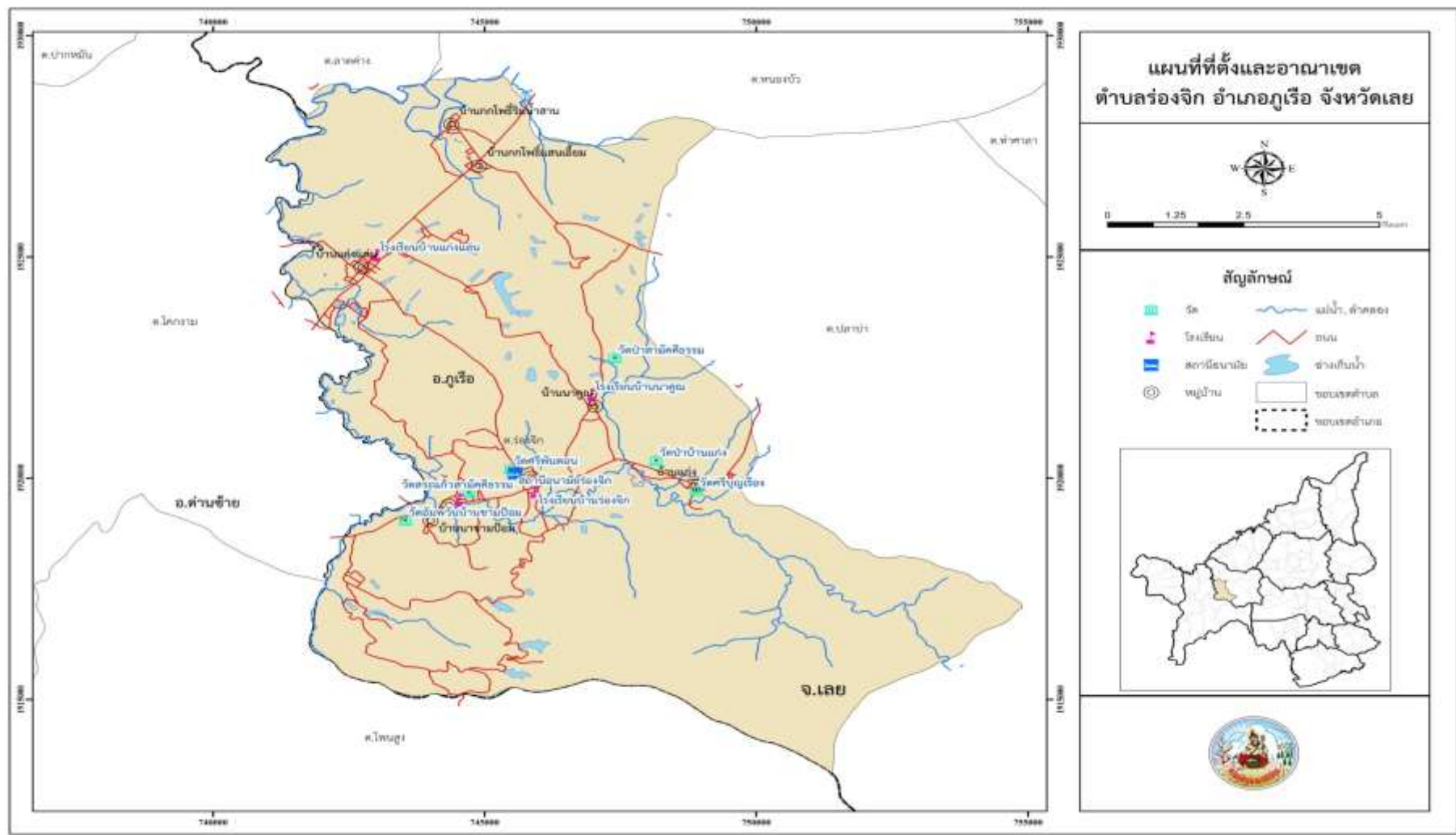
หมู่ที่ 7 ท่ามะนาว

หมู่ที่ 8 กกโพธิ์ริมน้ำसान

หมู่ที่ 9 ขามป้อม

หมู่ที่ 10 โนนแสงแก้ว

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย (2564)

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลร่องจิก อำเภอรูแฉี่ จังหวัดเลย

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน

ตำบลร่องจิก จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2517 ราษฎรบางส่วนได้อพยพมาจากอำเภอด่านซ้าย เพื่อมาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม

วิสัยทัศน์ “ท้องถิ่นน่าอยู่ คุณุณธรรม นำการศึกษาพัฒนาด้วยหลักธรรมาภิบาล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม เทศกาลประจำปี ประชาชนยังยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีดังนี้

- ขบวนการแห่งผลผลิตทางการเกษตร ประกวดการออกร้านแสดงสินค้าทางการเกษตร และประกวดผลผลิตทางการเกษตร (แก้วมังกร)

- บุญพระเวสสันดรจะกำหนดเอาไว้วันใดนั้นแล้วแต่ความพร้อม เพราะจะต้องมีการปรึกษาหารือและลงมติกันระหว่างผู้นำในหมู่บ้าน เช่น ผู้อาวุโส กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพระสงฆ์ ตลอดผู้ทรงวุฒิต่างๆ ในหมู่บ้านการทำบุญพระเวสสันดร เป็นการทำบุญเนื่องด้วยการรำลึกถึงอดีตชาติสุดท้ายของพระพุทธเจ้าที่ได้เกิดมาเป็นพระเวสสันดร และได้บำเพ็ญทานบารมีอย่างแก่กล้า บรรพบุรุษชาวอีสานได้นำมาประสมประสานกับการละเล่นพื้นบ้านให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง ตามนิสัยรักสนุกของชาวอีสาน และได้อนุรักษ์สืบทอดเป็นวัฒนธรรมสืบมา จนถึงอนุชนรุ่นหลังที่ควรเห็นคุณค่าและอนุรักษ์เป็นวัฒนธรรมสืบไป การกำหนดวันงาน มี 2 วัน คือ วันโสม (วันรวม) และ วันฟังเทศน์

- บุญข้าวเปลือกข้าวสารเป็นงานบุญที่ชาวบ้านได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่สมัยโบราณ ชาวบ้านที่ได้รับผลจากการเพาะปลูก ก็พากันทำบุญทานตามจารีตประเพณี เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ ปู่ ย่า ตา ยาย ได้สั่งสอนไว้ หลังจากหมดฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ชาวบ้านต่างพากันนำผลประโยชน์ที่ตนได้รับคือ ข้าวเปลือกนั้นมาทำบุญถวายแก้ววัด

- บุญแจกข้าว เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว การทำบุญแจกข้าวนี้จะแจกจ่ายลงไปแล้วจะอุทิศส่วนกุศลให้แก่ใคร และคนในท้องถิ่นยังถือว่า คนที่ถึงแก่กรรมแล้ว ต้องได้กินข้าวแจก หากผู้ใดถึงแก่กรรมแล้วไม่มีใครทำบุญแจกข้าวให้ จะต้องได้รับความอดอยากและไม่ไปเกิด

ผลิตภัณฑ์โอท็อป

สินค้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อของตำบลร่องจิก คือ ข้าวโกบ (ข้าวเกรียบว่าว) ของระลึกที่ขึ้นชื่อ คือ กระเป๋าสานเส้นพลาสติก

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย, (2562)

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลร่องจิกมีสภาพพื้นที่ราบ สลับภูเขา อากาศเย็นสบาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 800 เมตร และมีลำห้วยไหลผ่าน เช่น ลำห้วยน้ำसानที่ไหลมาจากตำบลปลาป่า ส่วนรายละเอียดในรูปที่ 2-2

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ ได้นำลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดเลยมาพิจารณาใช้เป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในตำบลร่องจิก ซึ่งมีลักษณะภูมิอากาศแบบฝนตกชุกสลับแห้งแล้งหรือเขตฝนเมืองร้อน (Tropical Savannah climate) เป็นลักษณะอากาศที่มีความแห้งแล้งในฤดูหนาว มีความแตกต่างระหว่างฤดูฝนกับฤดูแล้งอย่างชัดเจน บริเวณนี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพาเอาความชื้นจากทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดียมาในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดเลย พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุก โดยเฉพาะเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในรอบปี

ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีนและไซบีเรียพัดผ่านทำให้อากาศเย็นและแห้งแล้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์จากการรวบรวมข้อมูลภูมิอากาศจากสถานีตรวจวัดกรมอุตุนิยมวิทยาเฉลี่ย 10 ปี (พ.ศ.2551-2560)

2.5.3 อุณหภูมิ

อุณหภูมิ เฉลี่ยรวมทั้งปี 26.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน 29.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคม 22.1 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน บริเวณจังหวัดเลยมีปริมาณฝนเฉลี่ยรวมทั้งปี 1,323.6 มิลลิเมตร เฉลี่ยสูงสุดเดือนกันยายน 228.0 มิลลิเมตร เฉลี่ยต่ำสุดเดือนมกราคม 13.9 มิลลิเมตร

จำนวนวันที่ฝนตก เฉลี่ยรวมทั้งปี 124 วัน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม 19 วัน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยน้อยที่สุดในเดือนธันวาคม 2 วัน

(กรมอุตุนิยมวิทยา, 2562)

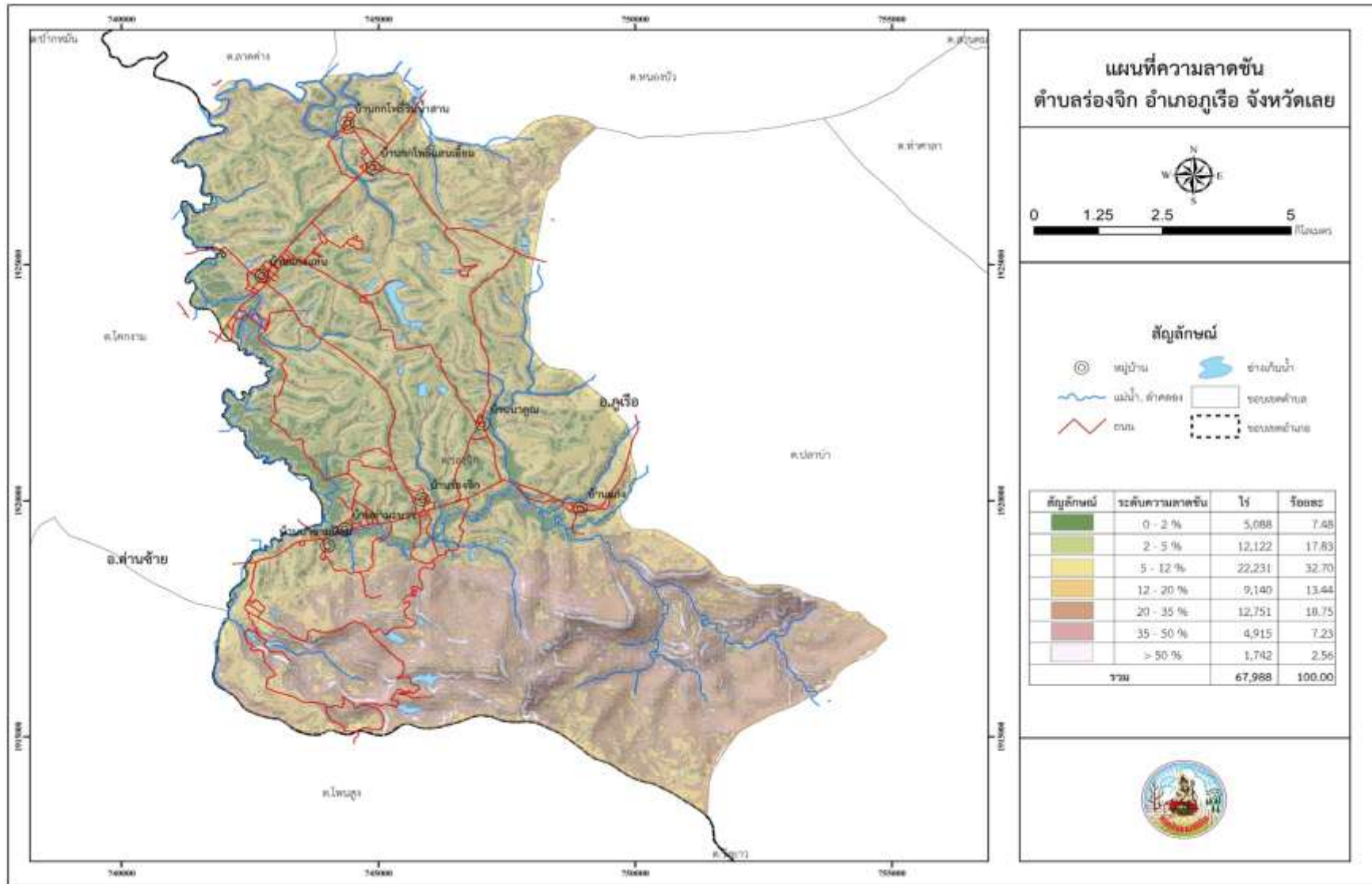
2.5.5 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

การวิเคราะห์ช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชที่เหมาะสม ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือน ค่าศักยภาพการคายระเหยของน้ำ (ET0) และครึ่งหนึ่งของค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำ (0.5ET0) โดยค่าศักยภาพการคายระเหยของน้ำ (ET0) คำนวณจากโปรแกรม CropWat สูตร Penman-Monteith ซึ่งเป็นสูตรที่ได้รวมเอาอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด ความชื้นสัมพัทธ์ ความเร็วลม และความยาวนานแสงแดด ได้ผลการวิเคราะห์ตามภาพที่ 2 สรุปได้ดังนี้

ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกอยู่ในช่วงเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงระยะเวลาที่มีน้ำมากเกินพออยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงช่วงกลางเดือนตุลาคม

ช่วงระยะเวลาที่ขาดน้ำอยู่ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน เป็นช่วงที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช โดยอาศัยน้ำฝนเนื่องจากดินมีความชื้นไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึงรูปที่ 2-5)

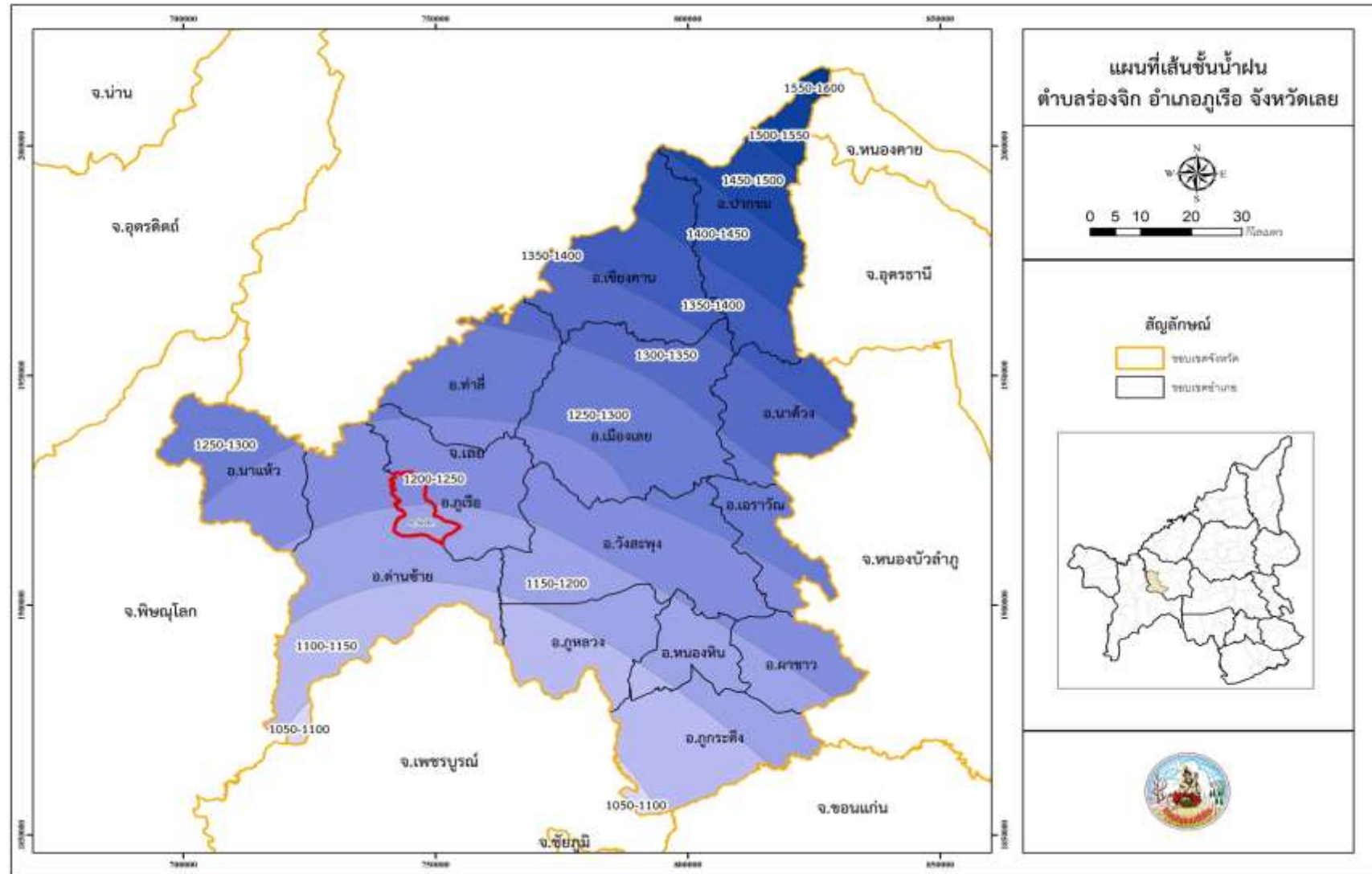

2-6

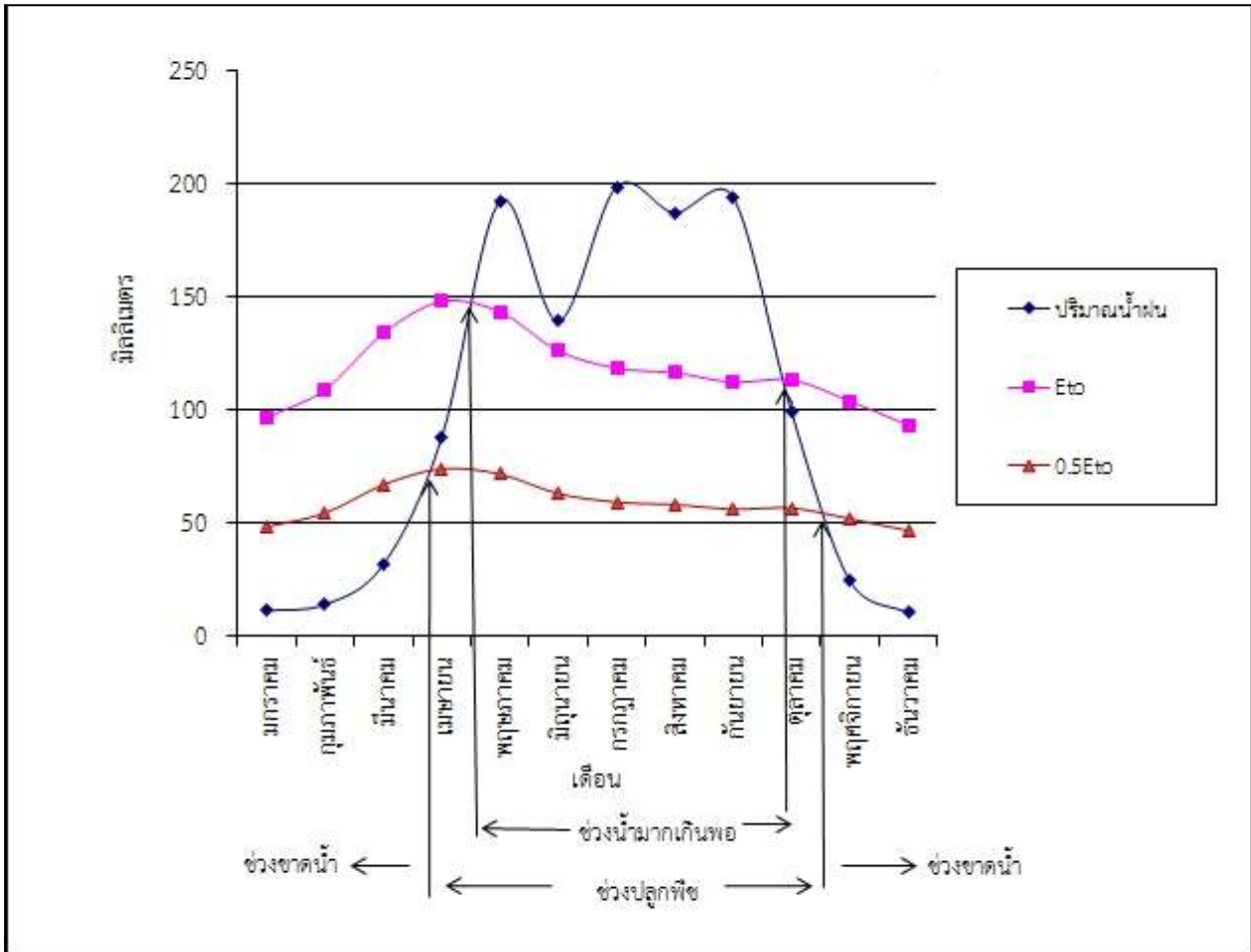
รูปที่ 2-2 สภาพภูมิประเทศตำบลร่องจิก อำเภอกุเวรี จังหวัดเลย

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก (วัน)	การระเหยและการ คายน้ำอ้างอิง (มม.)	ปริมาณฝน ใช้การ (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	15.6	30.1	22.1	69.0	8.1	2.0	100.8	8.0
ก.พ.	17.1	32.8	24.3	63.0	14.5	2.5	112.6	14.2
มี.ค.	20.2	35.1	27.0	62.0	40.7	5.9	143.5	38.0
เม.ย.	22.8	36.1	28.5	67.0	92.6	10.1	150.9	78.9
พ.ค.	23.8	34.1	27.9	76.0	197.7	17.1	137.6	135.2
มิ.ย.	24.4	33.3	28.0	77.0	163.8	16.4	123.0	120.9
ก.ค.	24.2	32.5	27.6	78.0	158.0	17.5	116.6	118.1
ส.ค.	24.0	32.0	27.2	80.0	203.7	19.1	115.0	137.3
ก.ย.	23.4	31.7	26.7	83.0	236.5	19.1	107.7	147.0
ต.ค.	22.0	31.4	26.0	80.0	109.7	10.5	111.6	90.4
พ.ย.	18.9	30.8	24.2	75.0	20.8	3.4	100.2	20.1
ธ.ค.	15.9	29.3	21.9	71.0	12.3	1.1	94.6	12.1
เฉลี่ย	21.0	32.4	26.0	73.4	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,258.4	124.7	1,414.0	920.2

รูปที่ 2-3 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลร่องจิก จังหวัดเลย

รูปที่ 2-4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเลย

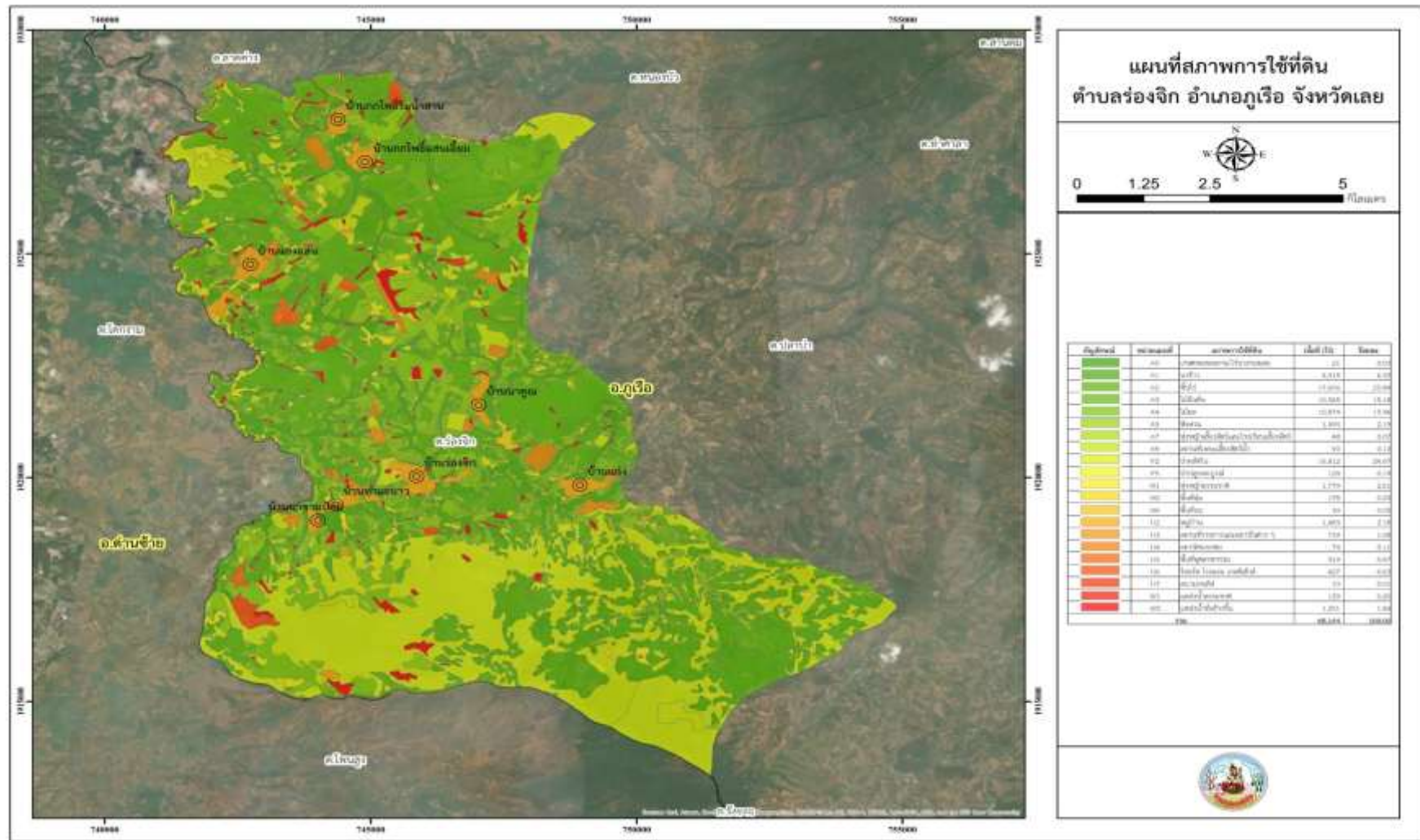
หมายเหตุ : จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	24,300	35.73
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	38,556	56.69
2.1 เขตนาข้าว	4,138	6.08
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	2,840	4.18
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	1,331	1.96
2.2 เขตปลูกพืชไร่	12,182	17.91
1) เขตปลูกข้าวโพด	6,444	9.47
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	5,737	8.43
2.3 เขตปลูกไม้ผล/พืชผัก	10,568	15.54
1) เขตปลูกกล้วย	132	0.19
2) เขตปลูกลำไย	3,514	5.17
3) เขตปลูกไม้ผลเมืองหนาว	2,772	4.08
4) เขตปลูกแก้วมังกร	4,567	6.71
5) เขตปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	1,148	1.69
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	9,940	14.61
1) เขตปลูกยางพารา	8,895	13.08
2) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	272	0.40
3) เขตปลูกสัก	772	1.14
2.5 เขตปศุสัตว์	130	0.20
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,086	4.54
4. พื้นที่แหล่งน้ำ	1,409	2.07
5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	667	0.98
รวม	68,018	100.00

ที่มา : กลุ่มวางแผนและการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 2-5 สภาพการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอรูจี๋ จังหวัดเลย

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1) สภาพสังคมโดยทั่วไป

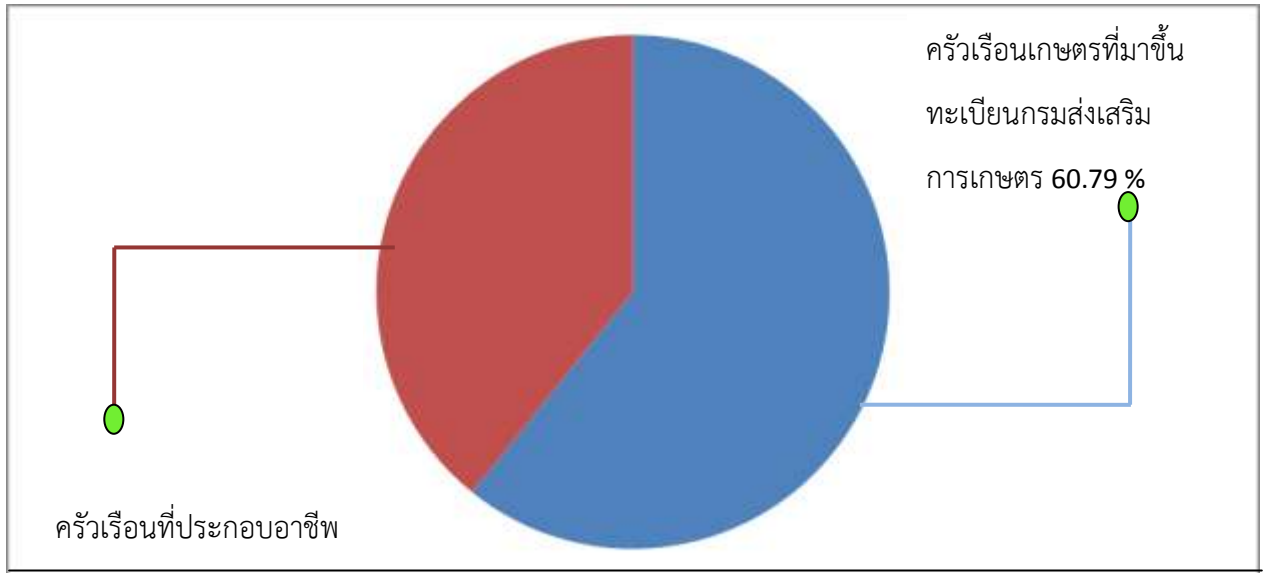
(1) ประชากร

จากข้อมูลประชากรกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2563 พบว่าประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลร่องจิก มีประชากรรวม 5,075 คน แยกเป็นชาย 2,591 คน เป็นหญิง 2,484 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,678 ครัวเรือน สามารถแบ่งออก 2 ส่วนเป็นครัวเรือนที่มาขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 1,020 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.78 และครัวเรือนไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรที่ประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 658 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.213 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลร่องจิก อำเภอกุเวร จังหวัดเลยปี 2562

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
ตำบลร่องจิก		1,678	2,591	2,484	5,075
1	บ้านแก่ง	299	481	503	984
2	บ้านร่องจิก	267	390	394	784
3	บ้านนาคุณ	154	292	248	540
4	นาขามป้อม	55	86	78	164
5	กกโพธิ์แสนเอี่ยม	137	242	215	457
6	แก่งแล่น	149	278	264	542
7	ท่ามะนาว	55	89	87	176
8	กกโพธิ์ริมน้ำसान	149	249	254	503
9	ขามป้อม	155	169	177	346
10	โนนแสงแก้ว	258	315	264	579

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก (2563)

รูปที่ 2-6 สัดส่วนคร้วเรือนเกษตร ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก

สำนักงานเกษตรอำเภอภูเรือ

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน สภาพทั่วไปของตำบลร่องจิกได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลร่องจิก มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 21 (หล่มสัก-เลย) และทางหลวงชนบทหมายเลข 2008 (หนองอุมลัว-ภูเรือ) มีการปรับปรุงเส้นทางให้สัญจรไปมาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือน และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลร่องจิกมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปา 4 แห่ง และระบบน้ำประปาหอดึงสูง 10 แห่ง บ่อน้ำบาดาล 15 แห่ง

4) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง มีวัด 14 แห่ง ศูนย์ สมสช. 10 แห่ง ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพ 1 แห่ง

5) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 6 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง ศูนย์เรียนรู้ชุมชน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่เทศบาลตำบลร่องจิก มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ชาติเดอเลย ต้นจันทน์ผายักษ์ TSA พระธาตุแตงโม ภูแปก น้ำตกสายธารธรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลยปี 2564

สภาพสังคมเทศบาลตำบลปอภาร

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (แห่ง)	
น้ำตก	1
ห้วยน้ำसान	1
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน (แห่ง)	
วัด/ที่พักรสงฆ์/สำนักสงฆ์	14
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	1
ศูนย์ สมสช.	10
ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพ	1
สถาบันการศึกษา (แห่ง)	
โรงเรียนประถมศึกษา	6
โรงเรียนขยายโอกาส	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/อนุบาล	5
ที่อ่านหนังสือ/ห้องสมุด	10
ศูนย์เรียนรู้ชุมชน (กศน.)	1
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ (แห่ง)	
สวนเกษตรชาโต้เดอเลย	1
ต้นจันทน์ยักษ์	1
TSA	1
พระธาตุแดงโม	1
ภูแปก	1
น้ำตกสายธารธรรม	1

ที่มา : เทศบาลตำบลร่องจิก (2562)

(6) **หมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน**

หมอดินอาสาในตำบลร่องจิก มีจำนวน 10 ราย คือ

1. นางกิตติกา ศรีบุรินทร์	หมอดินตำบลร่องจิก
2. นายกอน วังศิริ	หมอดินหมู่บ้านโนนแสงแก้ว
3. นางคำแปลง เกกสอนอ	หมอดินหมู่บ้านร่องจิก
4. นายต๋าน สุวรรณชาติ	หมอดินหมู่บ้านนาคุณ
5. นายประจวบ วังศิริ	หมอดินหมู่บ้านกกโพธิ์แสนเอี่ยม
6. นายทองเลื่อน โสประดิษฐ์	หมอดินหมู่บ้านแก่งแล่น
7. นายคำพันธ์ ภูสถาน	หมอดินหมู่บ้านท่ามะนาว
8. นายอำนวยการ ร่องจิก	หมอดินหมู่บ้านกกโพธิ์ริมน้ำसान
9. นายศุภยุทธ พรหมรักษา	หมอดินหมู่บ้านขามป้อม
10. นายบุญหลาย คำพิง	หมอดินหมู่บ้านแก่ง

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2563)

(7) การถือครองที่ดิน

ปี 2561 ประชากรตำบลร่องจิกจำนวน 5,075 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 30 ไร่

(8) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนร่องจิก ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรม อาชีพรองคือ การเลี้ยงสัตว์ หรือทำการค้าขาย และชาวบ้านบางส่วนทำงาน รีสอร์ท โรงแรมในพื้นที่ตำบลข้างเคียง

(8.1) การประกอบอาชีพ

(8.1.1) ด้านเกษตรกรรม

เกษตรกรทำการเกษตรโดยปลูกพืชไร่เป็นหลัก ได้แก่ ข้าว มัน ขิง รองลงมาปลูกไม้ผล ได้แก่ แก้วมังกร มะขาม ลำไย ไม้ดอกไม้ประดับ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัว ควาย หมู เป็ด ไก่

(8.1.2) ด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปผลผลิตทางเกษตร ประเภทโรงงานที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานผลิตไวน์ จำนวน 1 แห่งข้าว และกลุ่มसानตะกั่วจากเส้นพลาสติก

(8.2) ด้านแรงงาน

ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง และงานอื่นๆ

(8.3) รายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐานรายได้สำนักงานสถิติจังหวัดเลย พบว่ารายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 25,900 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยเดือนละ 8,633 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 22,605 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยเดือนละ 7,535 บาท สามารถพิจารณาได้ว่าครัวเรือนมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เฉลี่ยเดือนละ 3,295 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลเฉลี่ยเดือนละ 1,098 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2-6 รายได้ – รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลร่องจิก อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดเลย ปี 2561

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ	แหล่งรายได้ครัวเรือน			รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย(บาท/เดือน)	รายได้บุคคล เฉลี่ย(บาท/เดือน)	รายจ่ายครัวเรือน เฉลี่ย(บาท/เดือน)	รายจ่ายบุคคล เฉลี่ย(บาท/เดือน)
			อาชีพหลัก	อาชีพรอง	อาชีพอื่นๆ				
10 หมู่บ้าน	1,678	100	15,745	7,565	2,590	25,900	8,633	22,605	7,535
บ้านแก่ง	299	17.82	28,055	13,481	4,615	46,151	15,384	40,279.47	13,426
บ้านร่องจิก	267	15.91	25,053	12,038	4,121	41,212	13,737	35,968.62	11,990
บ้านนาคุณ	154	9.18	14,450	6,943	2,377	23,770	7,923	20,745.95	6,915
บ้านนาขามป้อม	55	3.28	5,161	2,480	849	8,489	2,830	7,409.27	2,470
บ้านกกโพธิ์แสนเอี่ยม	137	8.16	12,855	6,177	2,115	21,146	7,049	18,455.81	6,152
บ้านแก่งแล่น	149	8.88	13,981	6,718	2,300	22,998	7,666	20,072.38	6,691
บ้านท่ามะนาว	55	3.28	5,161	20,096	6,880	8,489	2,830	7,409.27	2,470
บ้านกกโพธิ์ริมน้ำसान	149	8.88	13,981	6,718	2,300	22,998	7,666	20,072.38	6,691
บ้านขามป้อม	155	9.24	14,544	6,988	2,392	23,924	7,975	20,880.66	6,960
บ้านโนนแสงแก้ว	258	15.37	24,208	11,632	3,982	39,822	13,274	34,756.20	11,585

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลยคือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

การวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลยเมื่อวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ พบว่า มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด 24,300 ไร่ หรือร้อยละ 35.73 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเรือ และป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ เขตพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เช่นป่าภูชี้ฟ้า ป่าภูเปี้ยว และป่าภูเรือ ดังรายละเอียดรูปภาพที่ 3 - 1

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติได้แก่ ห้วยน้ำसान ตำบลร่องจิกยังมีแหล่งน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน เป็นสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 92 บ่อ ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2 (ระบบแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน)

3.2.2 น้ำใต้ดิน

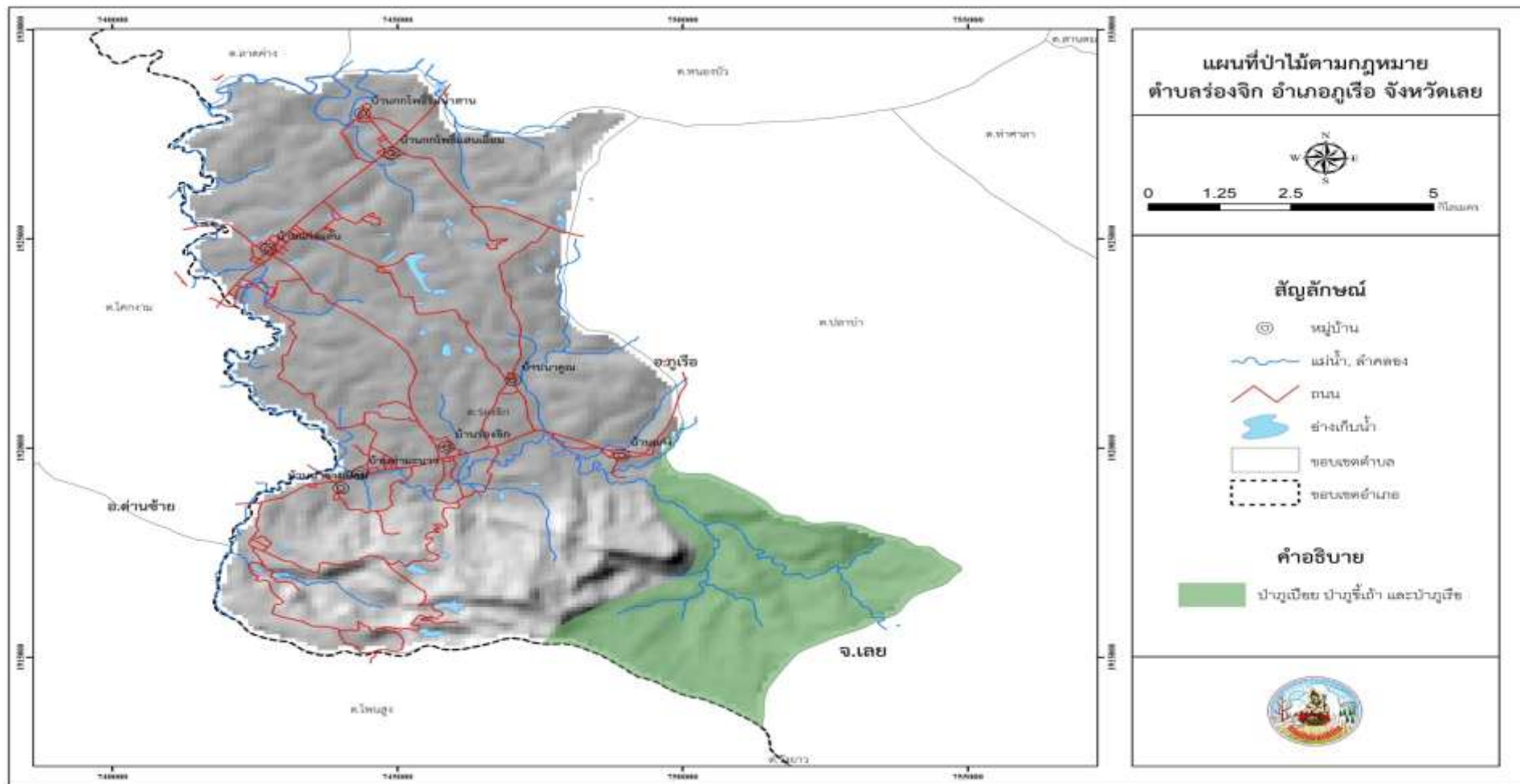
ในปัจจุบันมีบ่อบาลดาลจำนวน 3 บ่อ ปริมาณน้ำที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 - 2 และรูปภาพที่ 3-3

ตารางที่ 3-1 บ่อบาดาล ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

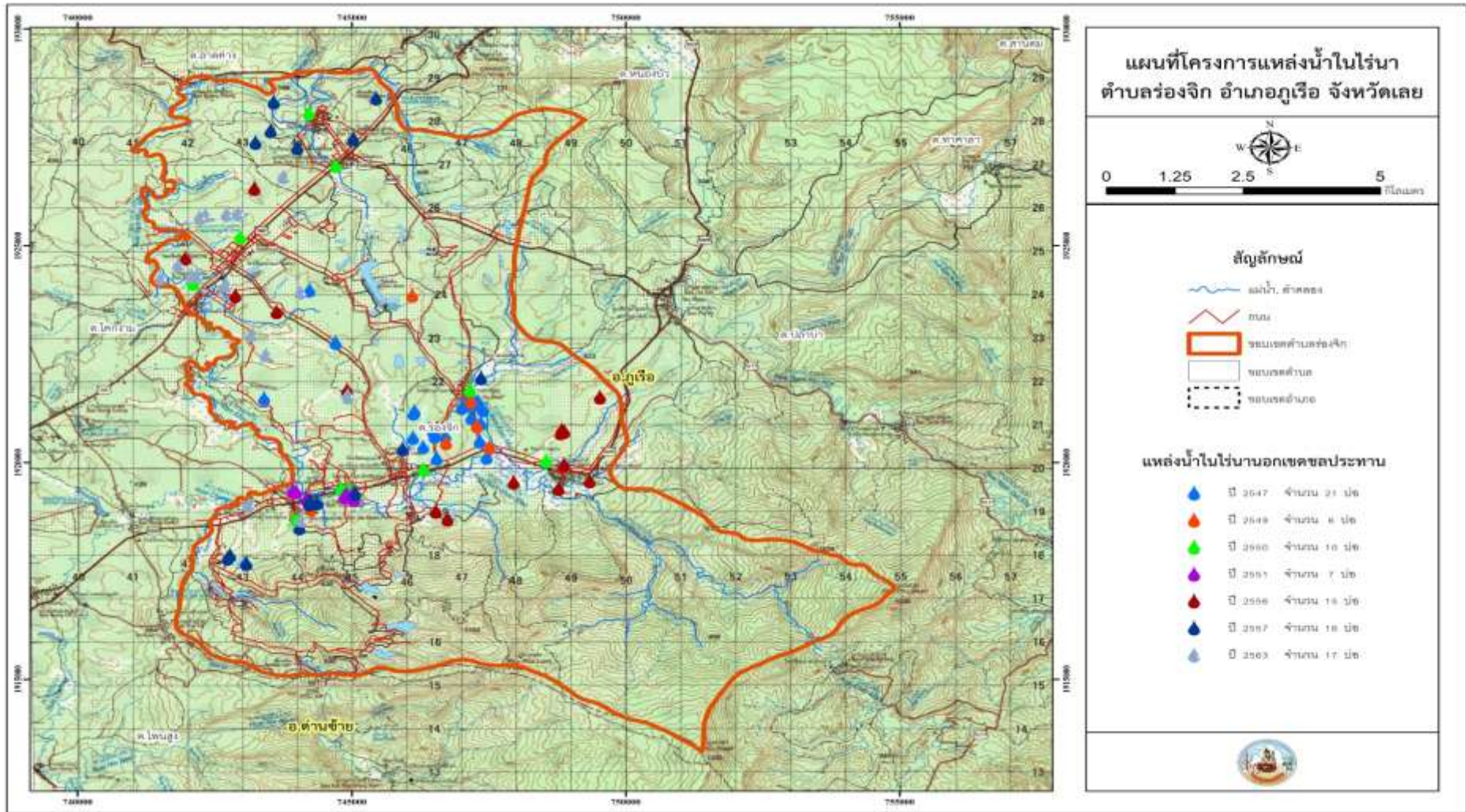
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึก (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	17.3782	101.2911	อุบ้โศคบริโศค	น้ำจืด	72.00	4.50
2	17.3585	101.3363	อุบ้โศคบริโศค	น้ำจืด	48.00	2.30
3	17.3494	101.3408	อุบ้โศคบริโศค	น้ำจืด	64.50	8.14

หมายเหตุ : แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

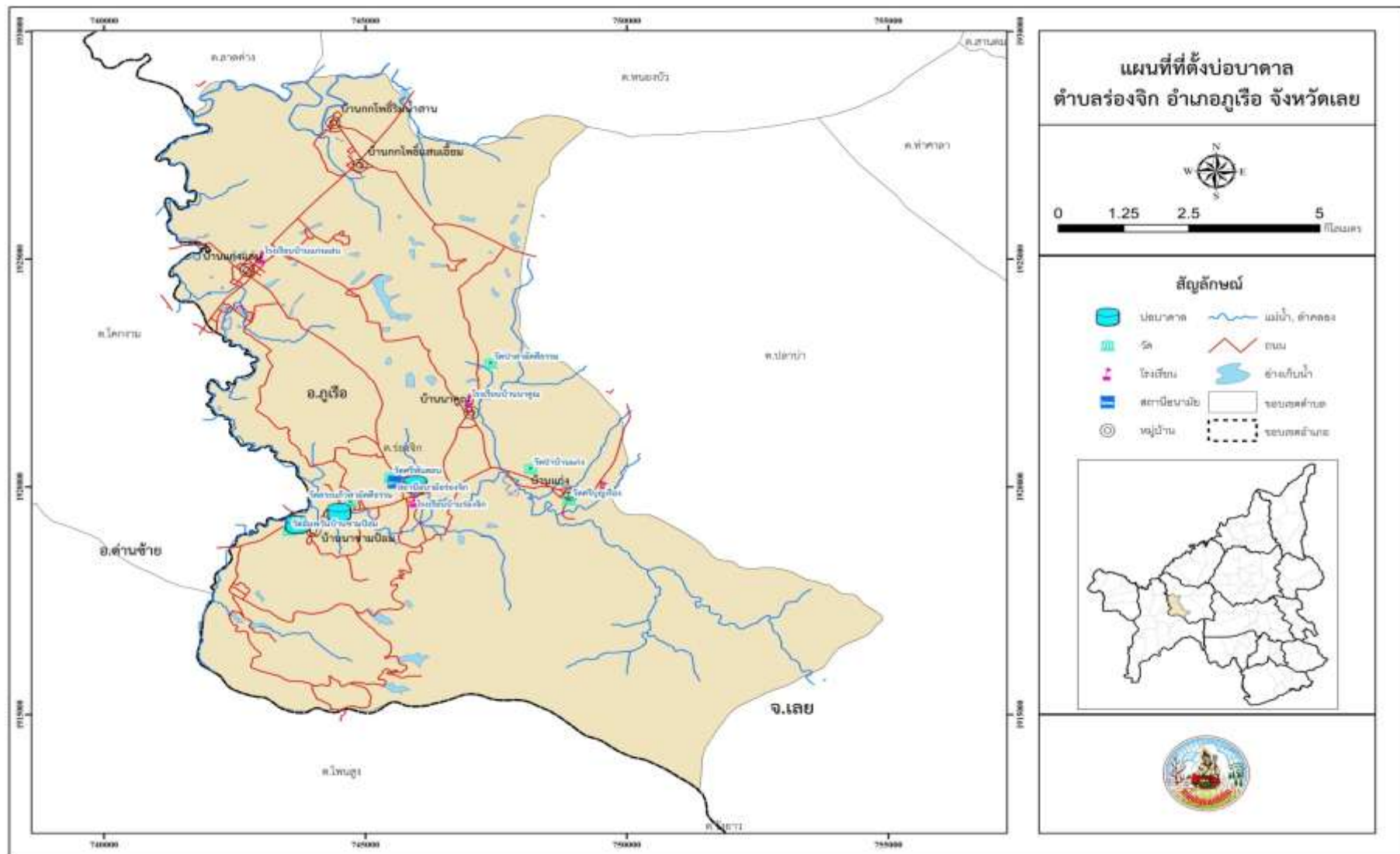
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

รูปที่ 3-1 แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

รูปที่ 3-2 แผนที่โครงการแหล่งน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

รูปที่ 3-3 แผนที่ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลร่องจิก อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ประกอบด้วย

1) ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลวและเป็นดินร่วนละเอียด (AC-pd,fl) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน AC-pd,fl-sIA : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลวและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,057 ไร่ หรือร้อยละ 3.02 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินซุ่มแพ (Cpa) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Cpa-clA : ชุดดินซุ่มแพ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,320 ไร่ หรือร้อยละ 4.88 ของพื้นที่ตำบล

3) ดินซุ่มแพที่เป็นดินร่วนละเอียด (Cpa-fl) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Cpa-fl-IA : ดินซุ่มแพที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 237 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล

4) ดินด่านซ้ายที่เป็นดินร่วนหยาบ (Ds-col) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,153 ไร่ หรือร้อยละ 1.70 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

4.1) หน่วยแผนที่ดิน Ds-col-sIB : ดินด่านซ้ายที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 215 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่ตำบล

4.2) หน่วยแผนที่ดิน Ds-col-sIC : ดินด่านซ้ายที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 938 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของพื้นที่ตำบล

5) ดินด่านซ้ายที่เป็นดินลิกปานกลาง (Ds-md) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 16,008 ไร่ หรือร้อยละ 23.53 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

5.1) หน่วยแผนที่ดิน Ds-md-sIC : ดินด่านซ้ายที่เป็นดินลิกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 15,143 ไร่ หรือร้อยละ 22.26 ของพื้นที่ตำบล

5.2) หน่วยแผนที่ดิน Ds-md-sID : ดินด่านซ้ายที่เป็นดินลิกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 654 ไร่ หรือร้อยละ 0.96 ของพื้นที่ตำบล

5.3) หน่วยแผนที่ดิน Ds-md-sE : ดินดำนซำยที่เป็นดินลิกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 211 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินดำนซำย (Ds) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด และเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 7,197 ไร่ หรือร้อยละ 10.58 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

6.1) หน่วยแผนที่ดิน Ds-sLB : ชุดดินดำนซำย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 369 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล

6.2) หน่วยแผนที่ดิน Ds-sLC : ชุดดินดำนซำย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,797 ไร่ หรือร้อยละ 8.52 ของพื้นที่ตำบล

6.3) หน่วยแผนที่ดิน Ds-sLE : ชุดดินดำนซำย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,031 ไร่ หรือร้อยละ 1.52 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินภูเรือ (Pur) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 11,392 ไร่ หรือร้อยละ 16.75 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

7.1) หน่วยแผนที่ดิน Pur-clB : ชุดดินภูเรือ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 256 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของพื้นที่ตำบล

7.2) หน่วยแผนที่ดิน Pur-clC : ชุดดินภูเรือ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11,136 ไร่ หรือร้อยละ 16.37 ของพื้นที่ตำบล

8) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 296 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

8.1) หน่วยแผนที่ดิน SC : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 26,481 ไร่ หรือร้อยละ 38.93 ของพื้นที่ตำบล

8.2) หน่วยแผนที่ดิน W : พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 174 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดเลย

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
AC-pd,fl-slA	ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลวและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,057	3.02
Cpa-clA	ชุดดินซุ่มแพ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,320	4.88
Cpa-fl-lA	ดินซุ่มแพที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	237	0.35
Ds-col-slB	ดินตื้นซ่ายที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	215	0.32
Ds-col-slC	ดินตื้นซ่ายที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	938	1.38
Ds-md-slC	ดินตื้นซ่ายที่เป็นดินลึกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	15,143	22.26
Ds-md-slD	ดินตื้นซ่ายที่เป็นดินลึกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	654	0.96
Ds-md-slE	ดินตื้นซ่ายที่เป็นดินลึกปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	211	0.31
Ds-slB	ชุดดินตื้นซ่าย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	369	0.54
Ds-slC	ชุดดินตื้นซ่าย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	5,797	8.52
Ds-slE	ชุดดินตื้นซ่าย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	1,031	1.52
Pur-clB	ชุดดินภูเขา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	256	0.38
Pur-clC	ชุดดินภูเขา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	11,136	16.37
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	26,481	38.93
W	พื้นที่น้ำ	174	0.26
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		68,019	100.00

ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
AC-pd,fl-sIA	0-2	เลว	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,057	3.02
Cpa-clA	0-2	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	ปานกลาง	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	3,320	4.88
Cpa-fl-lA	0-2	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	ปานกลาง	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	237	0.35
Ds-col-slB	2-5	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	215	0.32
Ds-col-slC	5-12	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	938	1.38
Ds-md-slC	5-12	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	15,143	22.26
Ds-md-slD	12-20	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	654	0.96
Ds-md-slE	20-35	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	211	0.31
Ds-slB	2-5	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	369	0.54
Ds-slC	5-12	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,797	8.52
Ds-slE	20-35	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	1,031	1.52
Pur-clB	2-5	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	256	0.38
Pur-clC	5-12	ดี	ต่ำ	ต่ำ	ลึกมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	11,136	16.37
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26,481	38.93
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	174	0.26
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										68,019	100.00

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- (1) พื้นที่ (Area)
- (2) หน้าที่ขององค์กร (Function)
- (3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- (1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- (2) ความต้องการของชุมชน
- (3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- (4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการคือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- (1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- (2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- (3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- (4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี **“กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

จากการวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลร่องจิก คือ

- 1) ดินเสื่อมโทรมมีการพังทลายชะล้างหน้าดิน
- 2) น้ำขาดแคลน
- 3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดินผู้ถือครองเป็นนายทุน
- 4) ถนนเดินทางลำบาก
- 5) บ่อจืดไม่เหมาะกับพื้นที่เนื่องจากเป็นดินทราย
- 6) ขยายไฟฟ้าเข้าพื้นที่เกษตรกร
- 7) แมลงวันจากมูลไก่ที่นำมาใส่ต้นไม้ในพื้นที่
- 8) ผลผลิตภาคการเกษตรล้นตลาด
- 9) ช้างป่าทำลายพื้นที่ทำการเกษตร
- 10) ปัญหานี้สินภายในครัวเรือนมากขึ้น

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และเทศบาลตำบลร่องจิก มีความต้องการ 10 ประการ คือ

- 1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2) จัดหาแหล่งน้ำรายแปลงสำหรับเกษตรกร
- 3) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์กระจายสิทธิ์รูปแบบการถือครอง
- 4) ทำถนนใหม่โดยมีข้อจำกัดความกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร
- 5) ปรับเปลี่ยนรูปแบบสระใหม่ให้เหมาะสมกับพื้นที่
- 6) ขยายเขตไฟฟ้าหรือเพิ่มโซล่าเซลล์ในบางพื้นที่
- 7) แก้ปัญหาแมลงวันจากมูลไก่ก่อนนำเข้าพื้นที่
- 8) ปรับรูปแบบการผลิตนอกฤดูหรือเหลื่อมฤดู
- 9) ควบคุมฝูงช้าง ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาควบคุม
- 10) แก้ปัญหานี้สินภายในครัวเรือน

1) กรณีแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย เนื้อที่ 18,648 ไร่

ปานกลาง เนื้อที่ 10,901 ไร่

รุนแรง เนื้อที่ 4,709 ไร่

รุนแรงมาก เนื้อที่ 9,110 ไร่

รุนแรงมากที่สุด เนื้อที่ 9,110 ไร่

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลร่องจิกพบว่า (รอข้อมูล)

2) กรณีการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการ ในพื้นที่ตำบลร่องจิก คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) กรณีแก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์กระจายสิทธิรูปแบบการถือครอง ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงาน คชช และสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรจัดสรรให้แก่เกษตรกร

4) กรณีสร้างถนนใหม่ ขนาดความกว้าง 4 เมตร

5) กรณีปรับปรุงรูปแบบของสระน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่

6) กรณีขยายเขตไฟฟ้าหรือเพิ่มโซล่าเซลล์ในบางพื้นที่ กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคด้านซ้าย

7) กรณีแก้ปัญหาแมลงวันจากมูลไก่ที่นำมาใส่ต้นไม้ กรมพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริมให้เกษตรกร นำมูลไก่มาทำการหมักด้วยวิธี ปุ๋ยหมัก พด.1 และมีการคลุมผ้าไว้ประมาณ 45 วันก่อนนำไปใช้ในแปลงของเกษตรกร

8) การแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด จากการร้องขอของเกษตรกรให้จัดหาแหล่งรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร กรมพัฒนาที่ดินจะประสานงานกับหน่วยงานสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเลย หาดตลาดรองรับ

9) ควบคุมฝูงช้าง กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวงเข้าแก้ไขปัญหา

10) กรณีการแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือน กรมพัฒนาที่ดินจะประสานงานหน่วยงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จัดอบรมถ่ายทอดการทำบัญชีครัวเรือน และการลดรายจ่ายครัวเรือน

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ของตำบล ร่องจิก อำเภอ ภูเรือ จังหวัด เลย ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรมมีการพังทลายชะล้างหน้าดิน
- 1.2) น้ำขาดแคลน
- 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดินผู้ถือครองเป็นนายทุน
- 1.4) ถนนเดินทางลำบาก
- 1.5) บ่อจืดไม่เหมาะสมกับพื้นที่เนื่องจากเป็นดินทราย
- 1.6) ขยายไฟฟ้าเข้าพื้นที่เกษตรกร
- 1.7) แมลงวันจากมูลไก่ที่นำมาใส่ต้นไม้ในพื้นที่
- 1.8) ผลผลิตภาคการเกษตรล้นตลาด
- 1.9) ช้างป่าทำลายพื้นที่ทำการเกษตร
- 1.10) ปัญหาหนี้สินภายในครัวเรือนมากขึ้น

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำรายแปลงสำหรับเกษตรกร
- 2.3) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์กระจายสิทธิ์รูปแบบการถือครอง
- 2.4) ทำถนนใหม่โดยมีข้อจำกัดความกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร
- 2.5) ปรับเปลี่ยนรูปแบบสระใหม่ให้เหมาะสมกับพื้นที่ 1
- 2.6) ขยายเขตไฟฟ้าหรือเพิ่มโซล่าเซลล์ในบางพื้นที่
- 2.7) ต้องหมักมูลไก่ก่อนนำเข้าพื้นที่
- 2.8) ปรับรูปแบบการผลิตนอกฤดูหรือเหลือมฤดู
- 2.9) ควบคุมฝูงช้าง ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาควบคุม
- 2.10) ควบคุมการใช้เงินภายในครัวเรือน

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ราษฎรเรียกร้องสิทธิในที่ดิน
- 3.4) พื้นที่ทำถนนความกว้างน้อยกว่ามาตรฐานและชำรุด
- 3.5) บ่อพังทลายเนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นดินทราย
- 3.6) ไฟฟ้าไม่ครอบคลุมพื้นที่
- 3.7) แมลงวันฟักตัวจากมูลไก่ที่นำเข้ามาในพื้นที่
- 3.8) ผลผลิตออกมาพร้อมกันหมด
- 3.9) พื้นที่หากินของช้างลดลง ประชากรช้างเพิ่มขึ้น
- 3.10) ค่าครองชีพที่สูงขึ้น

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.2) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเงินจากตะกอน
- 4.3) มีปัญหาต่อการดำรงชีวิต
- 4.4) สินค้าเสียหาย
- 4.5) บ่อพังทลาย
- 4.6) ทำงานได้ยากลำบาก
- 4.7) มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต
- 4.8) รายได้น้อย
- 4.9) ไม่ปลอดภัยต่อชีวิต
- 4.10) คุณภาพชีวิตลดลง

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

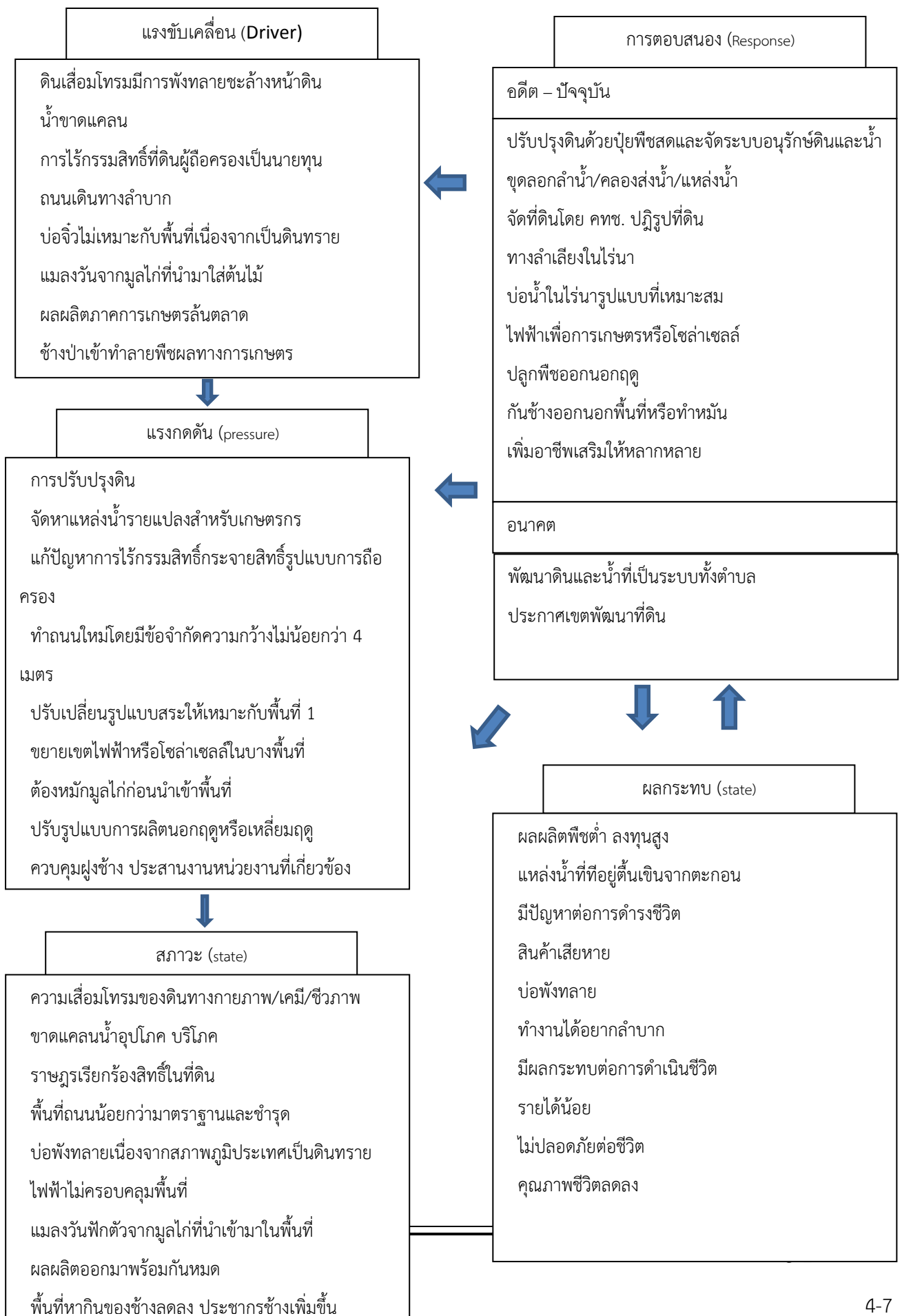
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดและจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 5.2) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
 - 5.3) จัดที่ดินโดย คทช. ปฎิรูปที่ดิน
 - 5.4) ทางลำเลียงในไร่นา
 - 5.5) บ่อน้ำไร่นารูปแบบที่เหมาะสม
-

- 5.6) ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรหรือระบบโซลาร์เซลล์
- 5.7) ปุ่มหมักคุณภาพสูง
- 5.8) ปลุกพืชออกนอกฤดู
- 5.9) กั้นข้างออกนอกพื้นที่หรือทำมันข้าง
- 5.10) เพิ่มอาชีพเสริมให้หลากหลาย

อนาคต

- 5.11) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- 5.12) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย มีการเพาะปลูกพืชดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูกได้แก่ ข้าวเหนียว พันธุ์ กข. ต่างๆ

2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังจากปลูกข้าวนาปีในช่วงปลายเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ และจะเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงปลายเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม

2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงวันเก็บเกี่ยวประมาณ 12-15 เดือน

3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูกได้แก่ ยางพารา สัก ไม้

4) ไม้ผล ที่สำคัญ ได้แก่ แก้วมังกร มะม่วงน้ำดอกไม้ ลำไย อโวคาโด มะขาม

5) ไม้ดอกไม้ประดับ รอบของการปลูกของเกษตรกรสามารถผลิตได้ตลอดทั้งปี

แผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม													
๑.ข้าว								ข้าวนาปี					
๒.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์											
บริเวณพื้นที่ดอน													
๑.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์							ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						
๒.มันสำปะหลัง		,มันสำปะหลัง											
๓.ไม้ยืนต้น		ยางพารา สัก ไม้											
๔.ไม้ผล		แก้วมังกร ลำไย มะม่วงน้ำดอกไม้ อโวคาได้ มะขาม											
๕. ไม้ดอกไม้ประดับ		กุหลาบ แพงพวย ดาวเรือง แคทตัส โกสน พิทูเนีย ชัลเวีย											

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 6 ชุดดิน และ 7 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จังหวัดเพชรบูรณ์ มี 27 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวไร่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด แตงโม ขิง มะม่วง ยางพารา กาแฟ กล้วย ปาล์มน้ำมัน แก้วมังกร ยูคาลิปตัส สัก ไม้ ลำไย มะพร้าว ส้มทุเรียน ลิ้นจี่ มะขาม ลาดสาด/ลองกอง เงาะ โกโก้ และหญ้าเลี้ยงสัตว์

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพัก , 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sIA, Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-sIB, Ds-col-sIC, Ds-sIB, Ds-sIC, Pur-clB, Pur-clC* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *Ds-md-sID, Ds-md-sIE* และ *Ds-sIE*

ข้าวไร่

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-sLB*, *Ds-sLB* และ *Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-sLC*, *Ds-sLC* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA* และ *Ds-md-sLD*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sLA* , *Ds-md-sLE* และ *Ds-sLE*

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-sLB*, *Ds-col-sLC* , *Ds-sLB*, *Ds-sLC*, *Pur-clB*และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA* , *Ds-md-sLD* และ *Ds-md-sLE*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sLA* และ *Ds-sLE*

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC* และ *Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd,fl-sIA*, *Cpa-clA*, *Cpa-fl-IA*, *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-md-slC*, *Ds-md-slD*, *Ds-slB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-md-slD*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sIA*, *Cpa-clA*, *Cpa-fl-IA*, *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

สรุปประเด็น

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA* และ *Ds-md-slD*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-slA*, *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

แตงโม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA*, *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาพการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd,fl-slA*, *Ds-md-slD* และ *Ds-md-slE*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *Ds-slE*

ชิง

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sA, Cpa-fl-lA, Ds-col-sB, Ds-sB และ Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-sC, Ds-sC และ Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *Ds-md-sLD, Ds-md-sLE และ Ds-sLE*

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-sB, Ds-col-sC, Ds-sB, Ds-sC และ Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-lA, Ds-md-sLD, Ds-md-sLE, Ds-sLE และ Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-sA*

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC* และ *Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA*, *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-md-slC*, *Ds-md-slD*, *Ds-md-slE*, *Ds-slB*, *Ds-slE* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sLA*

กาแฟ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC* และ *Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-md-slD*, *Ds-md-slE*, *Ds-slB*, *Ds-slE* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sLA*, *Cpa-clA* และ *Cpa-fl-lA*

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA* , *Cpa-fl-lA* , *Ds-col-slB* , *Ds-col-slC* , *Ds-slB* , *Ds-slC* , *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd,fl-slA* และ *Ds-md-slD*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-md-slE* , *Ds-slC* และ *Pur-clB*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-slA* , *Cpa-clA* , *Cpa-fl-lA* , *Ds-col-slB* , *Ds-col-slC* , *Ds-md-slD* , *Ds-slB* , *Ds-slE* และ *Pur-clC*

แก้วมังกร

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA* , *Cpa-fl-lA* , *Ds-col-slB* , *Ds-col-slC* , *Ds-md-slD* , *Ds-slB* , *Ds-slC* , *Ds-slE* , *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-md-slE*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sIA*

ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-lA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slD, Ds-slB, Ds-slC, Pur-clB และ Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd,fl-sIA และ Ds-md-slE และ Ds-slE*

สัก

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-lA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slC, Ds-slE, Pur-clB และ Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-sIA*

ไผ่

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA*, *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-md-slD*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd,fl-slA*, *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ อุณหภูมิ (t) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA*, *Ds-md-slD*, *Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd,fl-slA*

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC, Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slE และ Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-slA*

ส้ม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC, Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slE และ Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-slA*

ทุเรียน

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sIA, Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slC, Ds-slE Pur-clB* และ *Pur-clC*

ลันจี้

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ อุณหภูมิ (t) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-slC* และ *Pur-clB*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สถานะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slE* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-sIA*

มะขาม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-slB, Ds-slC, Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สถานะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-md-slD, Ds-md-slE* และ *Ds-slE*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-sIA*

กลางสาด/ลองกอง

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sIA, Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slC, Ds-slE Pur-clB และ Pur-clC*

หญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sIA, Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slC, Ds-md-slD, Ds-slB, Ds-slC, Pur-clB และ Pur-clC*

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Ds-md-slE และ Ds-slE*

เงาะ

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *AC-pd, fl-sIA, Cpa-clA, Cpa-fl-IA, Ds-col-slB, Ds-col-slC, Ds-md-slC, Ds-md-slD, Ds-md-slE, Ds-slB, Ds-slC, Ds-slE Pur-clB และ Pur-clC*

โกโก้

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ *Cpa-clA*, *Cpa-fl-lA*, *Ds-col-slB*, *Ds-col-slC*, *Ds-md-slC*, *Ds-md-slD*, *Ds-md-slE*, *Ds-slB*, *Ds-slC*, *Ds-slE* *Pur-clB* และ *Pur-clC*

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ เป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน *AC-pd, fl-sIA*

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

หน่วยแผนที่	ข้าว	ข้าวไร่	ข้าวโพด	อ้อย	มันสำปะหลัง	สับปะรด	แตงโม	ชิง	มะม่วง	ยางพารา	กาแฟ	กล้วย	ปาล์มน้ำมัน
AC-pd,fl-sIA	S3m	N	N	S3o	N	N	S3o	S2eos	N	N	N	S3o	N
Cpa-clA	S3m	S3o	S3o	S3m	N	S3o	S2os	S1	S3o	S3om	N	S2om	N
Cpa-fl-lA	S3m	S3o	S3o	S3m	N	S3o	S2os	S2s	S3o	S3om	N	S2oms	N
Ds-col-slB	S3om	S2	S2s	S3m	S2ms	S2s	S2s	S2es	S2ms	S3m	S3m	S2ms	N
Ds-col-slC	S3eoms	S2e	S2es	S3m	S2esm	S2es	S2es	S3e	S2ms	S3m	S3m	S2ems	N
Ds-md-slC	N	S3e	S3e	S3em	S3e	S3e	S3r	N	S3r	S3rm	S3rm	S3er	N
Ds-md-slD	N	N	S3e	N	N	N	S3er	N	S3er	S3r	S3er	N	S3m
Ds-md-slE	S3om	S1	S2s	S3m	S2m	S2s	S2s	S2es	S2ms	S3m	S3m	S2ms	N
Ds-slB	S3eos	S2e	S2es	S2esm	S2es	S2es	S2es	S3e	S2s	S2ms	S2ms	S2ems	S3m
Ds-slC	N	N	N	N	N	N	N	N	S3e	S3em	S3em	N	N
Ds-slE	S3o	S1	S2s	S2sm	S2s	S2s	S2s	S2es	S2s	S2ms	S2ms	S2ms	S3m
Pur-clB	S3eos	S2e	S2es	S3m	S2ems	S2es	S2es	S3e	S3s	S3m	S3m	S2ems	N
Pur-clC	S3m	N	N	S3o	N	N	S3o	S2eos	N	N	N	S3o	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ

o= ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

e= ความเสียหายจากการกัดกร่อน

m= ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

r =สภาวะการหยั่งลึกของราก

s= ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	แก้มังกร	ยูคาลิปตัส	สัก	ไผ่	ลำไย	มะพร้าว	ส้ม	ทุเรียน	ลิ้นจี่	มะขาม	ลาดสาด/		เงาะ	โกโก้
											ลองกอง	หญาเลี้ยงสัตว์		
AC-pd,fl-sLA	N	S3o	N	S3o	N	N	N	N	N	N	N	S2oms	N	N
Cpa-clA	S2o	S2om	S3m	S2oms	S3o	S3om	S3om	N	S3om	S3o	N	S2om	N	S3om
Cpa-fl-lA	S2os	S2oms	S3m	S2oms	S3o	S3om	S3om	N	S3om	S3o	N	S2oms	N	S3om
Ds-col-slB	S2s	S2ms	S3m	S2ms	S2tms	S3m	S3m	N	S3m	S2ms	N	S2ms	N	S3m
Ds-col-slC	S2s	S2ems	S3m	S2tem	S2tms	S3m	S3m	N	S3m	S2ms	N	S2ms	N	S3m
Ds-md-slC	S2ers	S2ems	S3rm	S2esm	S3r	S3rm	S3ms	N	S3rm	S3r	N	S2ems	N	S3rm
Ds-md-slD	S3e	S3e	S3erm	S3e	S3er	S3er	S3erm	N	S3er	S3er	N	S3e	N	S3erm
Ds-md-slE	S2s	S2ms	S3m	S2ms	S2tms	S3m	S3m	N	S3m	S2ms	N	S2ms	N	S3m
Ds-slB	S2s	S2ems	S3m	S2ems	S2ts	S2ems	S2ms	N	S2tms	S2s	N	S2ms	N	S3m
Ds-slC	S2es	S3e	S3em	S3e	S3e	S3em	S3ms	N	S3em	S3e	N	S3e	N	S3em
Ds-slE	S2s	S2ms	S3m	S2ms	S2ts	S2ms	S2ms	N	S2tms	S2s	N	S2ms	N	S3m
Pur-clB	S2s	S2ems	S3m	S2ems	S2tms	S3m	S3m	N	S3m	S2ms	N	S2ms	N	S3m
Pur-clC	N	S3o	N	S3o	N	N	N	N	N	N	N	S2oms	N	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561- 2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1 พ.ศ. 2561-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1(พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดเลย พ.ศ. 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย พ.ศ. 2561-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย (พ.ศ.2561-2565)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนา คน สังคม คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุดึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ใช้รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562 แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2560-2565 ฉบับทบทวน 2 ธันวาคม 2562 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ปี 2564 แผนพัฒนาจังหวัดเลย (พ.ศ. 2561-2565) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเลย (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย (พ.ศ. 2561-2565) ยุทธศาสตร์การพัฒนากองครักษ์ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเลย (พ.ศ. 2561-2565) และยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านร่องจิกเป็นแนวทาง

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	24,300	35.73
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	38,556	56.69
2.1 เขตนาข้าว	4,171	6.13
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	2,840	4.18
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	1,331	1.96
2.2 เขตปลูกพืชไร่	12,182	17.91
1) เขตปลูกข้าวโพด	6,444	9.47
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	5,737	8.43
2.3 เขตปลูกไม้ผล/พืชผัก	10,568	15.54
1) เขตปลูกกล้วย	132	0.19
2) เขตปลูกลำไย	3,514	5.17
3) เขตปลูกไม้ผลเมืองหนาว	2,772	4.08
4) เขตปลูกแก้วมังกร	4,567	6.71
5) เขตปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	1,148	1.69
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	9,940	14.61
1) เขตปลูกยางพารา	8,895	13.08
2) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	272	0.40
3) เขตปลูกสัก	772	1.14
2.5 เขตปศุสัตว์	130	0.20
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,086	4.54
4. พื้นที่แหล่งน้ำ	1,409	2.07
5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	667	0.98
รวม	68,018	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 24,300 ไร่ หรือร้อยละ 35.73 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเรือ และเป็นป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ เขตพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เช่นป่าภูเป้อย ป่าภูชี้แก้ว และป่าภูเรือ พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก ตลอดจนการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินถล่ม การพังทลายของดิน รวมถึงประโยชน์ด้านการศึกษาวิจัย และนันทนาการของประชาชน พื้นที่เขตนี้ ครอบคลุมบริเวณเขตป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้เขตป่าสงวนแห่งชาติ

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 38,556 ไร่ หรือร้อยละ 56.69 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 2,840 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินชุมแพ (Cpa) และชุดดินภูเรือ (Pur) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างมีความเป็นกรด
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขิน
- พื้นที่แห้งแล้งซ้ำซากตั้งไม่เกิน 3 ครั้งในรอบ 10 ปี
- ลักษณะเนื้อดินมีสภาพการระบายน้ำดี ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก
- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ ขุดลอกคลอง ให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูกพืชผัก

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการ
ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ย
ชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝ่ายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและ
ระบายน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรค
แมลงของข้าว

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อ
การเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

1.2) เขตทำนาพื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 1,331 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินใน
เขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินตื้นชาย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ลักษณะเนื้อดินมีสภาพการระบายน้ำดี ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้
- แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขิน
- ดินค่อนข้างมีความเป็นกรด
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่ม
การอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแข่งขังของน้ำ ในช่วง
การเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล

- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ขุดลอกแหล่งน้ำและคลองส่งน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกข้าวโพด มีเนื้อที่ 6,444 ไร่ หรือร้อยละ 9.47 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ชุดดินด้านซ้าย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) ชุดดินชุมแพ (Cpa) และตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน(AC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน
- ลักษณะเนื้อดินมีสภาพการระบายน้ำดี ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ขุดคลองส่งน้ำ เพิ่มท่อดูด เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในในฤดูเพาะปลูกพืช และยังสามารถระบายน้ำในพื้นที่ที่มีน้ำแช่แข็งเป็นเวลานาน
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต
- 2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 5,737 ไร่ หรือร้อยละ 8.43 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน

ในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) และชุดดินชุมแพ (Cpa)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
 - ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
 - ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
 - พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ และขุดแหล่งน้ำ
-

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ

และขุดแหล่งน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูก
มันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) เขตไม้ผล

3.1) **เขตปลูกกล้วย** มีเนื้อที่ 132 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้
ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดานซ่าย (Ds) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ชุดดินภูเรือ(Pur) ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน
(AC) และ ชุดดินชุมแพ (Cpa) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- น้ำท่วมขังในฤดูฝน
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีใน
อัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
-

- สนับสนุนการจัดรูปแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมชลประทาน* สนับสนุนชุดคลองระบายน้ำ เพื่อระบบน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฝนตกชุก

2) *กรมส่งเสริมการเกษตร* สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน

3.2) เขตปลูกกล้วย มีเนื้อที่ 3,514 ไร่ หรือร้อยละ 5.17 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นั้นส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินชุมแพ (Cpa) ชุดดินภูเรือ (Pur) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) และตะกอนน้ำพา (AC) ตามลำดับ

3.3) เขตปลูกไม้ผลเมืองหนาว มีเนื้อที่ 2,772 ไร่ หรือร้อยละ 4.08 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นั้นส่วนใหญ่ คือ พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ชุดดินดำนซ้าย (Ds-md-sLC) ชุดดินภูเรือ (Pur) ชุดดินชุมแพ(Cpa) และตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ตามลำดับ

3.4) เขตปลูกแก้วมังกร มีเนื้อที่ 4,567 ไร่ หรือร้อยละ 6.71 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นั้นส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) ชุดดินชุมแพ (Cpa) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) และตามลำดับ

3.5) เขตปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีเนื้อที่ 1,148 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นั้นส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC-pd,fl-sIA) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- จัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ
- 2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง
- 3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) **เขตปลูกยางพารา** มีเนื้อที่ 8,895 ไร่ หรือร้อยละ 13.08 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินภูเรือ (Pur) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ชุดดินชุมแพ(Cpa) และตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- แหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติ มีสภาพตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในฤดูแล้งและเนื่องจากปัญหาฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดคลองส่งน้ำ ท่อระบายน้ำ และระบบส่งกระจายน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2

4.2) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 272 ไร่ หรือร้อยละ 0.40 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินชุมแพ (Cpa) ชุดดินภูเรือ (Pur) และตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดคลองส่งน้ำ ท่อระบายน้ำ และระบบส่งกระจายน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขุดคลองส่งน้ำ ท่อระบายน้ำ และระบบส่งกระจายน้ำสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

2) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

4.3) เขตปลูกสัก มีเนื้อที่ 772 ไร่ หรือร้อยละ 1.14 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินภูเรือ (Pur) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินชุมแพ (Cpa) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (zSC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสัก และการตัดโค่นสักตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้

7) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 130 ไร่หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ ชุดดินภูเรือ (Pur) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินชุมแพ (Cpa) และตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ตามลำดับ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น

- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด

- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 3,086 ไร่ หรือร้อยละ 4.54 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถาบันต่างๆ หอพัก รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สนามบิน ลานตาก และแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ที่เกิดจากการกิจกรรมของชุมชน (ที่ทิ้งขยะ) และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลบ้านร่องจิก (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ

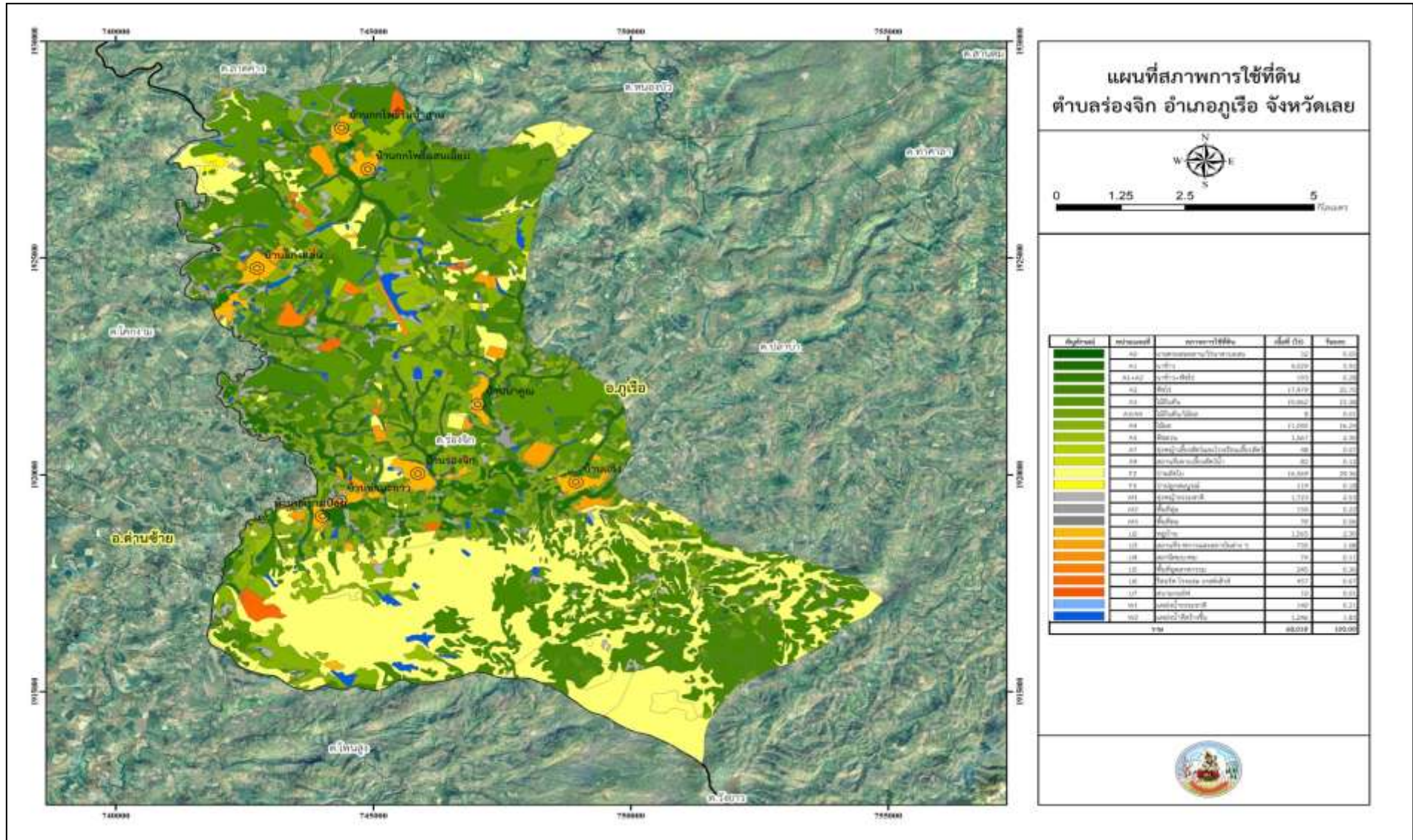
มีเนื้อที่ 667 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง ลำห้วย บึงต่างๆ อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ ที่พบในพื้นที่ได้แก่ แหล่งน้ำ เช่น หนองพระลาน สระห้วยนากรวย ทางน้ำ เช่น ด้วยนาแสนเอี่ยม น้ำสาน ห้วยน้ำเข้มนัน ห้วยห้วย ห้วยชะนาง ห้วยหินโงน ห้วยชานน้อย ห้วยหนองอ้ายจ้อย ห้วยถ้ำพระ ห้วยหมี ห้วยนากรวย ห้วยน้ำคำ และห้วยฮัง เป็นต้น แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป

6.4.5 เขตพื้นที่อื่นๆ

1) เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด

มีเนื้อที่ 667 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้เป็นพื้นที่ชนิดอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ประกอบด้วย ไม้ละเมาะ ไม้ป่า ไม้หนาม และทุ่งหญ้าธรรมชาติ ลักษณะเป็นที่ว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านร่องจิก อำเภอเมืองภูเรือ จังหวัดเลย

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ชนิดพืช	เดือน	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
	บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว	ข้าว ปลูกตลอดปี												
2. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าว						พืชหลังนา						
3. พืชไร่	ข้าวโพด มันสำปะหลัง												
4. ไม้ผล/พืชผัก	กล้วย ลำไย ไม้ผลเมืองหนาว แก้วมังกร ไม้ดอกไม้ประดับ												
5. ไม้ยืนต้น	สัก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน												
6. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน												
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. ข้าว-พืชหลังนา	ข้าว						พืชหลังนา						
2. พืชไร่	ข้าวโพด มันสำปะหลัง												
3. ไม้ผล/พืชผัก	กล้วย ลำไย ไม้ผลเมืองหนาว แก้วมังกร ไม้ดอกไม้ประดับ												
4. ไม้ยืนต้น	สัก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน												
5. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน												

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลบ้านร่องจิกให้แก้ไขปัญหาเร่งด่วน ได้แก่ (1) การปรับปรุงบำรุงดินในการทำเกษตร (2) ก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (3) เจาะบ่อบาดาลโซล่าเซลล์ (4) ดำเนินการปรับปรุงถนนในแปลงการเกษตร ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นมีความจำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบ ทั้งหมดของพื้นที่ทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวนั้นได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องจิกไปเสนอต่อ สภาเทศบาลตำบลร่องจิกเพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเลย เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายการมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการในตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จำนวน 4 โครงการดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับจัดสรรให้
เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ
 - 1.1.2) การผลิต – จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 1.2.2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

- 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย
 - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลุ่ม – ดอน

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น เขตปลูกพืชล้มลุก มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ
 - 2.1.2) การผลิต – จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
 - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.1.8) การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช
- 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.2.2) ขุดลอกลำน้ำ คลองส่งน้ำ และขุดแหล่งน้ำ
 - 2.2.3) ก่อสร้างระบบส่งกระจายน้ำ
- 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลุ่ม – ดอน

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการดังนี้

- 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) *กรมชลประทาน* ก่อสร้าง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ
- 1.2) *กรมการข้าว* เรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว
- 1.3) *องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น* เรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- 2.1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนจัดหาพันธุ์พืชไร่ที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีการผลิตสำหรับ พืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น พร้อมทั้งการทำเกษตรแบบผสมผสาน
- 2.2) กรมชลประทาน สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ ขุดคลองระบายน้ำ และก่อสร้างฝายน้ำล้น
- 2.3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล
- 2.4) การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง
- 2.5) กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนไม้ชนิดต่างๆ และหลักเกณฑ์ให้การตัดโค่น ตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นดังนี้

- 3.1) ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริด่านซ้าย ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยง การปลูก และขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค
- 3.2) กรมควบคุมมลพิษ ควบคุมเรื่องน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง และ เสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลร่องจิก เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำ ได้แก่ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ไร่

เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนของเทศบาลตำบลร่องจิก สถานีพัฒนาที่ดินเลยได้อนุเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลร่องจิกในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มี 4 ปัญหาหลัก คือ (1) ปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของดิน (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการทำการเกษตร (3) ปัญหาไร่กรรมสิทธิ์ที่ดิน (4) ระบบสาธารณสุขประโศก ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาแมลงวัน และปัญหาช้างป่า เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบจากปัญหาที่สรุปมาข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินเลยจะดำเนินการแก้ไขปัญหาและประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงร่วมกันแก้ไขปัญหาต่อไป

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. – ธ.ค. 2565) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลโดยเริ่มต้นจาก พื้นที่ตอนบน หมู่ที่ 1 โดยเน้นกิจกรรมงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และก่อสร้างฝายชะลอน้ำ

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2 – 4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการทำการเกษตร โดยวิธีการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ไร่

2) งบก่อสร้างตามงบประมาณ จำนวนความต้องการบ่อน้ำของเกษตรกร

7.6.3 การพัฒนาดินและน้ำทั้งระบบ

การแก้ปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร คือ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในรูปแบบต่างๆ ให้สอดคล้องกับพื้นที่ๆประสบปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
<p>1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 4,171 ไร่</p>	<p>1. การปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 170,000</p> <p>1.2 การผลิต – จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 238,000</p> <p>1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 15,000</p> <p>1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 25,000</p> <p>1.5 การรณรงค์เฝ้าติดตาม 17,500</p> <p>2. การบริหารจัดการน้ำ</p> <p>2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 249,600</p> <p>2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ 9,900,000</p> <p>3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย</p> <p>3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 120,000</p> <p>3.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลุ่ม – ดอน 1,500,000</p>	

ตารางที่ 7-1(ต่อ) สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 12,182 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 10,568 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 9,940 ไร่	1)การปรับปรุงบำรุงดิน 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 2.1.2) การจัดหาปุ๋ยไนโตรเจน 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินพื้นที่ดินกรด 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 2) การบริหารจัดการน้ำ 2.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2.2.2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ 3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้โตเร็ว	170,000 85,000 750 25,000 228,800 9,900,000 240,000 510,000
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 130 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	478,400

ตารางที่ 7.2 กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
<p>1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>1.1เขตทำนา เนื้อที่ 4,171 ไร่</p>	<p>1. กรมชลประทาน ก่อสร้าง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ</p> <p>2. กรมการข้าว เรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว</p> <p>3. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร</p>
<p>1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 12,182 ไร่</p> <p>1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 10,568 ไร่</p> <p>1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 9,940 ไร่</p>	<p>1. กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนจัดหาพันธุ์พืชไร่ที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีการผลิตสำหรับ พืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น พร้อมทั้งการทำเกษตรแบบผสมผสาน</p> <p>2. กรมชลประทาน สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ ขุดคลองระบายน้ำ และก่อสร้างฝายน้ำล้น</p> <p>3. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล</p> <p>4. การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง</p> <p>5. กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนไม้ชนิดต่างๆ และหลักเกณฑ์ให้การตัดโค่น ตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้</p>
<p>1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 130 ไร่</p>	<p>1. ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริด่านซ้าย ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยง การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค</p> <p>2. กรมควบคุมมลพิษ ควบคุมเรื่องน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผล .กระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง และ เสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ</p>

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ต.ร่องจิก อ.ภูเรือ แผน 4 ปี (ปี 2565-2568)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม
			2565	2566	2567	2568		2565	2566	2567	2568	
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.การปรับปรุงบำรุงดิน											
	1.1 การส่งเสริมและการใช้ปุ๋ยหมักพด.1	ตัน	100	100	100	100	400	340,000	340,000	340,000	340,000	1,360,000
	1.3 จัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	50	50	50	50	200	85,000	85,000	85,000	85,000	340,000
	1.4 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	50	50	50	50	200	750	750	750	750	3,000
	1.5 ผลิต-จัดหามาผลิตพื้นที่ขี้ปุ๋ยสด	ตัน	8	8	8	8	32	238,000	238,000	238,000	238,000	952,000
	1.6 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	100	100	100	100	400	1,500	1,500	1,500	1,500	6,000
	1.7 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	10	10	10	10	40	50,000	50,000	50,000	50,000	200,000
เขตนาข้าว	1.8 รมรงค์โลกlobalต่อชัง	ไร่	100	100	100	100	400	3,500	3,500	3,500	3,500	14,000
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	2. การบริหารจัดการน้ำ											
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	23	23	23	23	92	478,400	416,000	416,000	416,000	1,664,000
เขตพื้นที่เกษตรกรรม/พื้นที่แหล่งน้ำ	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน											
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	400,000	120,000	120,000	120,000	120,000	4800,000
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ											
	การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	300	300	300	300	1,200	510,000	510,000	510,000	510,000	2,040,000

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านด้า. 2562. สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา กรมพัฒนาที่ดิน. **บทนำ**.
ไฟล์ข้อมูล

บทที่ 2

เทศบาลตำบลร่องจิก. 2562. **ข้อมูลทั่วไปตำบลร่องจิก (พ.ศ. 2562)**. แหล่งที่มา: <http://rongjig.go.th/>,
5 มีนาคม 2564

เทศบาลตำบลร่องจิก. 2562. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (พ.ศ. 2562)**. แหล่งที่มา:
<http://rongjig.go.th/>, 5 มีนาคม 2564

สำนักงานสถิติจังหวัดเลย. 2561. **ข้อมูลรายได้ – รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน (พ.ศ.2561)**. แหล่งที่มา:
<http://ebmn.cdd.go.th>, 27 กุมภาพันธ์ 2562

กรมพัฒนาชุมชน. 2561. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)ปี 2561** กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา:
<http://ebmn.cdd.go.th>, 15 มกราคม 2562

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2553. **ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมอุตุนิยมวิทยา. 2562. **สถิติภูมิอากาศ พ.ศ. 2562** . แหล่งที่มา

<https://www.tmd.go.th/province.php?StationNumber=48353>, 6 มีนาคม 2564

เทศบาลตำบลร่องจิก. 2559. **แผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 – 2564) เทศบาลร่องจิก**.
แหล่งที่มา: <http://rongjig.go.th/>, 5 มีนาคม 2564

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. **2564. ข้อมูลน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **ข้อมูลทรัพยากร** .
ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **การประเมินคุณภาพที่ดิน**.
ไฟล์ข้อมูล .

บทที่ 6

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **แผนการใช้ที่ดิน**.
ไฟล์ข้อมูล

คณะผู้จัดทำ

นายวิญญู	เจ๊กชื่น	ประธานคณะทำงาน
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย		
นายพัฒนพงศ์	เกิดหล้า	คณะทำงาน
นายสุชาติ	ภูเกิด	คณะทำงาน
นางชุตีมา	จันทร์เจริญ	คณะทำงาน
นายสาธิต	กาละพวก	คณะทำงาน
นายเทอดศักดิ์	อนากาศ	คณะทำงาน
นางทรายแก้ว	อนากาศ	คณะทำงาน
นางสาวนิรมล	เกษณา	คณะทำงาน
นางสาววันเพ็ญ	หลวงกว้าง	คณะทำงาน
นางสาวนงลักษณ์	พรมเจริญ	คณะทำงาน
นายนาวิน	ขาวประเสริฐ	คณะทำงาน
นายพิชิต	รัตดี	คณะทำงาน
นางสาวสุนิสา	บุญมาร์ภักษ์	คณะทำงาน
นางสาวชฎาพร	แก้วปู้วัตร	คณะทำงาน
นายวรวิษ	ช่วยนะ	คณะทำงาน
นางสาวจรรยา	สัตตานุสรณ์	คณะทำงาน
นางสาวนิ่มนภา	สุภาชิต	คณะทำงาน
นายประสงค์	พรมใจ	คณะทำงานและเลขานุการ
นายกิตติกร	นาคะชัย	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษา

นายพิทโยธร ไวยาวัฒน์
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
นายสุชาติ ยอดกุศล
ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

ดิบดี พิชงาม นำสุข

